

De vaste afvalverwerking in West-Vlaanderen

Dr. ir. L. Van Acker, Eerste Adviseur OVAM-Mechelen

Inleiding

Eind de jaren zestig werden reeds plannen opgemaakt om al het huisvuil van de provincie West-Vlaanderen te verbranden. Uit een studie van de WITAB bleek dat omwille van de geologische samenstelling van de bodem en de aanwezigheid van een hoge grondwatertafel het massaal storten niet gewenst was. West-Vlaanderen werd ingedeeld in 14 sectoren. In 1973 werd het aantal teruggebracht tot 7 en er werd effectief overgegaan tot het oprichten van zeven autonome interkommunale verenigingen voor vuilverwerking. Terwijl reeds een aantal installaties in werking waren zoals te Izegem, Harelbeke, Roeselare en Knokke-Heist werd in 1978 de geplande installatie te Veurne-Diksmuide ter discussie gesteld. Alternatieve inplantingsplaatsen (met het eerste milieu-effektrapport in Vlaanderen) en alternatieve technieken zoals komposter, werden onderzocht.

Met het afvalstoffendekreet van 2 juli 1981 (B.S. 25 juli 1981) en de oprichting van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (de OVAM) werd de basis gelegd voor een geïntegreerd en gecoördineerd afvalstoffenbeheer.

Sindsdien werden tientallen ongecontroleerde stortplaatsen gesloten en gesaneerd; geleidelijk ontstond een geordende afvalverwijdering.

Conform art. 14 tot en met 20 van het afvalstoffendekreet werd een afvalstoffenplan 1986-1990 opgesteld. In 1985 werd het ontwerpplan ter inzage gelegd en uitvoerig besproken tijdens verscheidene toelichtingsvergaderingen. Zowel tijdens de ontwerpfase als tijdens de consultatiefase, heeft de GOM - West-Vlaanderen een belangrijke bijdrage geleverd. Rekening houdend met de honderden bemerkingen en adviezen van de lokale besturen, de bedrijven en de ganse bevolking werd het ontwerpplan herwerkt. Op 25 februari 1987 heeft de Vlaamse Executieve het plan 1986-1990 goedgekeurd.

In het plan wordt een volledige beschrijving en ana-

lyse gegeven van de bestaande toestand en wordt vooral voor de huishoudelijke afvalstoffen de konkrete verwerking opgelegd om een continue geordende verwijdering te garanderen.

In de volgende punten wordt een volledige inventaris gegeven van de geproduceerde afvalstoffen. Daarna wordt de evolutie van de verwerking zoals het storten, verbranden, recyclage besproken per afvalcategorie nl. de huishoudelijke, de industriële en de bijzondere afvalstoffen, met nadruk op de perspectieven en de verwachtingen i.v.m. de voorstellen opgenomen in het afvalstoffenplan. Het artikel wordt afgerond met een evaluatie, ook op langere termijn.

Inventaris van de produktie aan afvalstoffen

Huishoudelijke afvalstoffen

In 1982 (produktie 1981) en 1985 (produktie 1984) werd een enquête gehouden door de OVAM bij alle Vlaamse gemeenten en intercommunales. Uit de resultaten blijkt dat de produktie aan opgehaald huisvuil in Vlaanderen verder stagneert nl. 1.599.000 ton in 1984 t.o.v. 1.586.000 ton in 1981. In West-Vlaanderen is er een lichte toename nl. 336.000 ton in 1984 t.o.v. 314.000 ton in 1981. De glaszameling neemt licht toe (tabel 1) en ligt ongeveer op het Vlaamse gemiddelde namelijk 10 kg/inwoner.

De hoge huisvuilproduktie in West-Vlaanderen is te verklaren door de toeristische aanwezigheid in de kustgemeenten. Deze supplementaire produktie kan geraamd worden op 30.000 ton/jaar.

Industriële afvalstoffen

Via de gegevens van de jaarlijkse melding bij de OVAM wordt een overzichtelijk beeld bekomen van de voortgebrachte industriële afvalstoffen. Volgens het Besluit

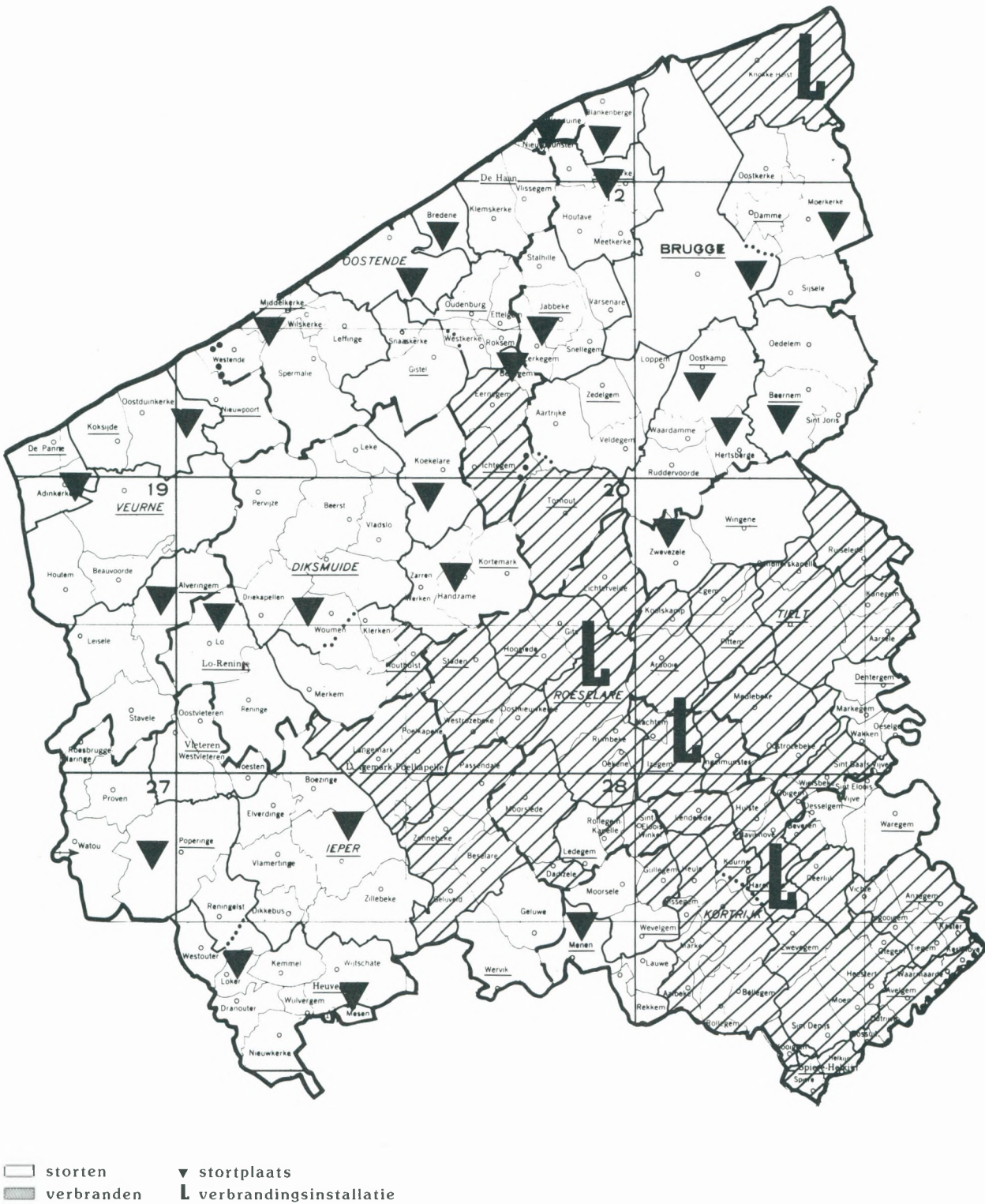
Tabel 1. Overzicht van de produktie aan huishoudelijke afvalstoffen in West-Vlaanderen

	West-Vlaanderen		Vlaanderen
	1981 ton/jaar	1984 (a) ton/jaar	1984 (a) kg/inwoner
Huisvuil	295.500	313.000	287,5
Grof vuil	18.219	23.000	21,1
Glas	8.914	11.700	10,8

Bron: enquêtes OVAM

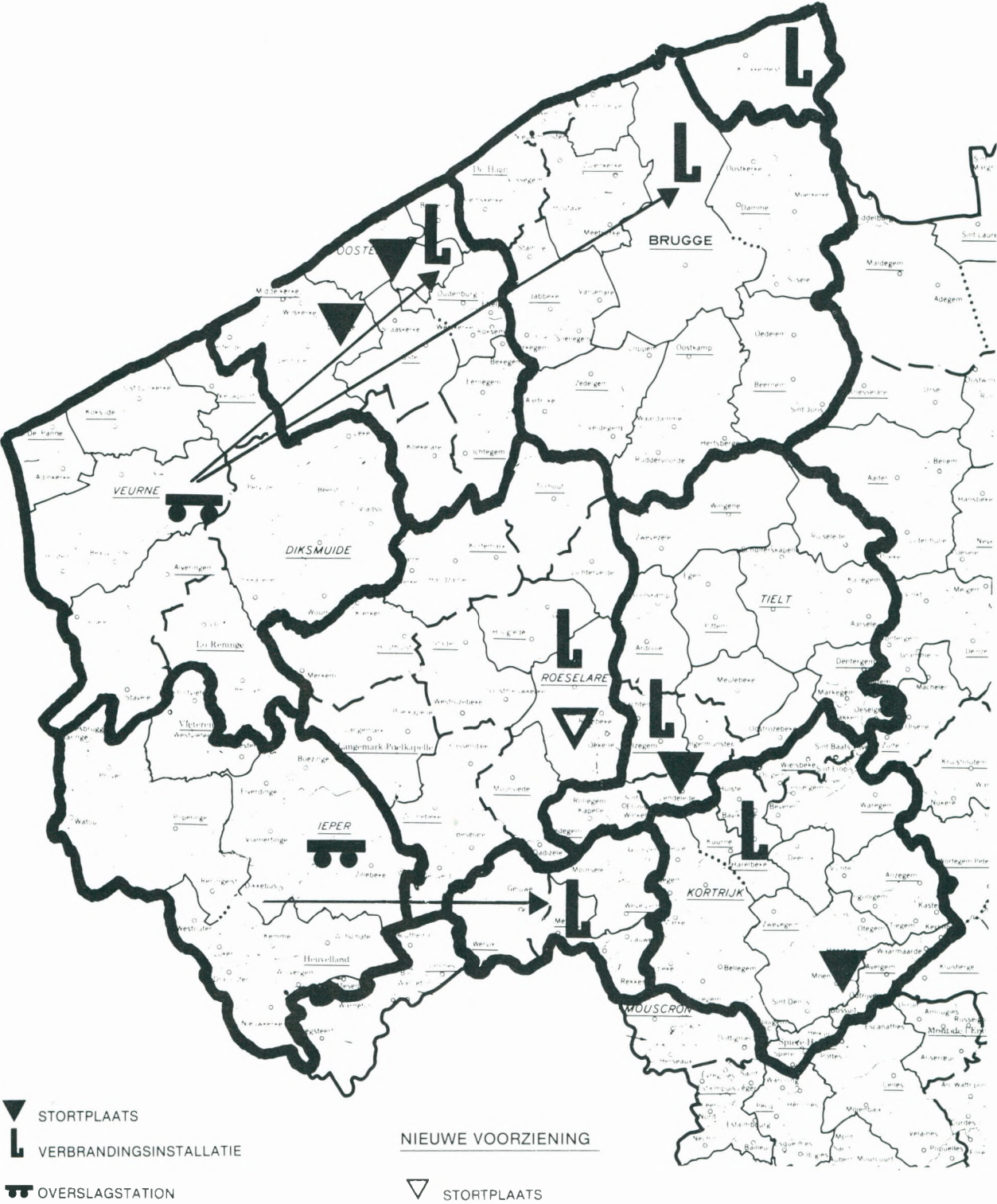
(a) Het is niet duidelijk of deze hogere cijfers voor 1984 te wijten zijn aan een toename van produktie, dan wel aan de exactheid van het cijfermateriaal; in 1984 werd nl. meer huisvuil effectief gewogen.

Kaart 1. Verwerking Huishoudelijke Afvalstoffen (toestand 1981).

Bron: OVAM

Kaart 2. Verwerkingsgebieden en -inrichtingen Huishoudelijke Afvalstoffen (1986-1990).

Bron: OVAM

Tabel 2. De produktie van industriële afvalstoffen in West-Vlaanderen per afvalstoffengroep

Categorie	Melding ton in 1982	Melding ton in 1985	Schatting door extrapolatie in ton
Giftige afval	450	680	800
Anorganische afval	88.000	146.000	229.000
Organ.-synt. afval (textiel, kunststof, ...)	43.000	65.000	111.000
Gemengd org. en anorg. (industriële slib, ...)	21.000	22.000	45.000
Org.-biologisch afval (afval voedingsnijverh., schors, papier en houtafval, ...)	90.000	146.000	283.000
Opruim- en kantineafval	13.000	34.000	220.000
Fosfogips	281.000	219.000	220.000
Totaal	536.450	632.680	917.800

Bron: meldingsgegevens OVAM; ontwerp-afvalstoffenplan

Tabel 3. Raming van de jaarlijks geproduceerde hoeveelheden bijzondere afvalstoffen - West-Vlaanderen

Categorie	Produktie per jaar in ton
Onderhoudsbaggerspecie:	
van Leie, Schelde, kanalen, havens	720.000
van onbevaarbare waterlopen	200.000
Zuiveringsslib	43.000
Aal, septisch materiaal	120.000
Afval van rioolkolken	10.000
Drinkwaterslib	6.820
Mestoverschotten	300.000 à 1.500.000 (afhankelijk v/d gehanteerde norm)
Afvalolie	8.000
Ziekenhuisafval	6.000
Bouwafval	400.000
Voertuigwrakken (Shredderafval)	20.000 (14.000)

Bron: basisgegevens ontwerpplan afvalstoffen 1986-1990 - OVAM

Tabel 4. Overzicht van de verbrandingsinstallaties en hun werking in West-Vlaanderen

Plaats	Uitbater	Ovens	Verbrandings- kapaciteit	Aanvoer 1986 in ton/jaar		Optimale kapaciteit 5 dag./week	Aanvoer vol- gens het Plan 1986-1990
				HA	AV		
Izegem	Interkomm. IVIO	2	3,7 ton/h	21.833	2.222	24.055	29.000
Roeselare	Interkomm. IVRO	2	3,25 ton/h	27.300	5.700	33.000	33.000
Knokke-Heist	Gemeente Knokke-Heist	2	2 ton/h	17.949	—	17.949	18.000
Harelbeke	Interkomm. IMOG	2	5,5 ton/h	47.333	3.558	50.891	54.000
Brugge	Interkomm. IVBO	3	9 ton/h	72.575	27.305	137.080(a)	150.000(b)
Oostende	Interkomm. IVOO	2	5,6 ton/h	48.241	4.411	52.652	54.000(b)
Menen	Interkomm. IVMO	2	4 ton/h	22.125	500	22.625	39.000
Totaal				257.356	43.696	338.252	377.000

(a) incl. aanvoer vanuit Nederland (37.238 ton)

(b) continu tijdens het toeristisch seizoen

van de Vlaamse Executieve dd. 21.4.82 is ieder bedrijf verplicht jaarlijks de hoeveelheid, de aard en de verwijdering van de afvalstoffen te melden. In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de industriële afvalstoffenproductie in West-Vlaanderen.

De produktie aan gewone industriële afval in West-Vlaanderen wordt geschat op 600.000 à 700.000 ton/jaar, de 220.000 ton fosfogips niet inbegrepen (de produktie van fosfogips is sinds september 1987 stopgezet). De produktie in Vlaanderen wordt geschat op 3,6 miljoen ton, excl. de mijnbouwafval (6 miljoen ton), de fosfogips en de vliegaskproduktie.

De groep anorganisch afval, zoals schroot, metaalslib, marmerslijpsel en fosfogips enerzijds en de afval van de levensmiddelenindustrie en papier- en houtnijverheid, vormt het grootste pakket. Ook de textielafval (o.a. tapijstresten) is kwantitatief belangrijk.

Bijzondere afvalstoffen

Naast de huishoudelijke en industriële afvalstoffen leveren een aantal bijzondere categorieën afvalstoffen specifieke problemen op. In tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de geproduceerde hoeveelheid bijzondere afvalstoffen.

De verwerking van de huishoudelijke afvalstoffen

Zoals in de inleiding vermeld werd reeds in 1973 geopteerd voor het verbranden van al het huishoudelijk afval. In 1981 waren 4 verbrandingsovens operationeel nl. te Knokke-Heist, Roeselare, Izegem en Harelbeke. Slechts 30% van het huisvuil werd verbrand. De rest van het huisvuil werd nog gestort op 25 stortplaatsen, grotendeels niet vergund en meestal met weinig of geen milieuhygiënische voorzieningen. Het grof vuil kwam op 39 stortplaatsen terecht (kaart 1). Met de actie 'saneren stortplaatsen' enerzijds en het operationeel worden van nieuwe verbrandingsovens te Oostende (eind 1981), in Brugge (1982) en in Menen (1983), kwam de overgang van storten naar verbranden in een stroomversnelling. In 1983 werd reeds 75% van het huisvuil verbrand, in 1986 was dit 82% (zie tabel 4).

In het afvalstoffenplan 1986-1990 wordt aangeduid welke gemeenten naar welke installaties moeten afvoeren (kaart 2)¹. Uitgangspunt bij het opstellen ervan, was het optimaliseren van de bestaande verwerkingsin-

richtingen en het minimaliseren van de verwerkingsprijs. In het plan is voorzien dat al het huisvuil, behalve het niet-brandbare grof vuil, verbrand wordt in de verbrandingsoven.

Het huisvuil van de Westhoek wordt afgevoerd naar Brugge, Oostende en Menen zodat al de verbrandingsinstallaties optimaal benut worden. Hiertoe werden twee overslagstations opgericht, te Veurne en te Ieper.

De oven te Knokke-Heist kan volgens het plan vroeger afgebouwd worden indien, na samenspraak met alle betrokken partijen en rekening houdend met de exakte kostprijsfactoren, onomstotelijk kan aangetoond worden dat de verwerking in de IVBO-installatie voordeliger uitvalt.

In juli 1987 werd, in uitvoering van het plan, al het huisvuil verbrand, zodat de verbrandingsinstallaties optimaal benut worden, met uitzondering van de installatie van IVBO. Momenteel wordt deze capaciteit aangevuld met Nederlands afval. Planmatig is evenwel voorzien dat de restcapaciteit aangevuld wordt met brandbare ambachtelijke industriële afvalstoffen uit Vlaanderen.

Voor het niet-brandbare grof vuil, de verbrandingsassen en de met huishoudelijke afvalstoffen gelijkgestelde afval zijn *stortplaatsen* voorzien. Het aantal storten is sterk beperkt en teruggebracht van 39 in 1981 tot 5 volgens het afvalstoffenplan nl. te Middelkerke, Oostende, Roeselare, Lendelede en Moen. De vroegere stortplaatsen werden ofwel gesloten en gesaneerd of vergund als klasse III-stortplaats voor interne afvalstoffen (kaart 3 en 4).

Op het vlak van de *rekuperatie van energie en grondstoffen* werden grote inspanningen geleverd (tabel 5). Bij vijf van de zeven verbrandingsinstallaties is energierekuperatie voorzien. Per jaar wordt globaal ongeveer 63 miljoen kWh elektriciteit en 100.000 GJ warmte geproduceerd.

Door optimalisatie van de uitbating in functie van de afnemer van elektriciteit en warmte wordt getracht het energetisch en financieel rendement te verhogen. De evolutie van afvalverbrander naar energieproducent vergt een grote vakkennis en vormt een enorme uitda-

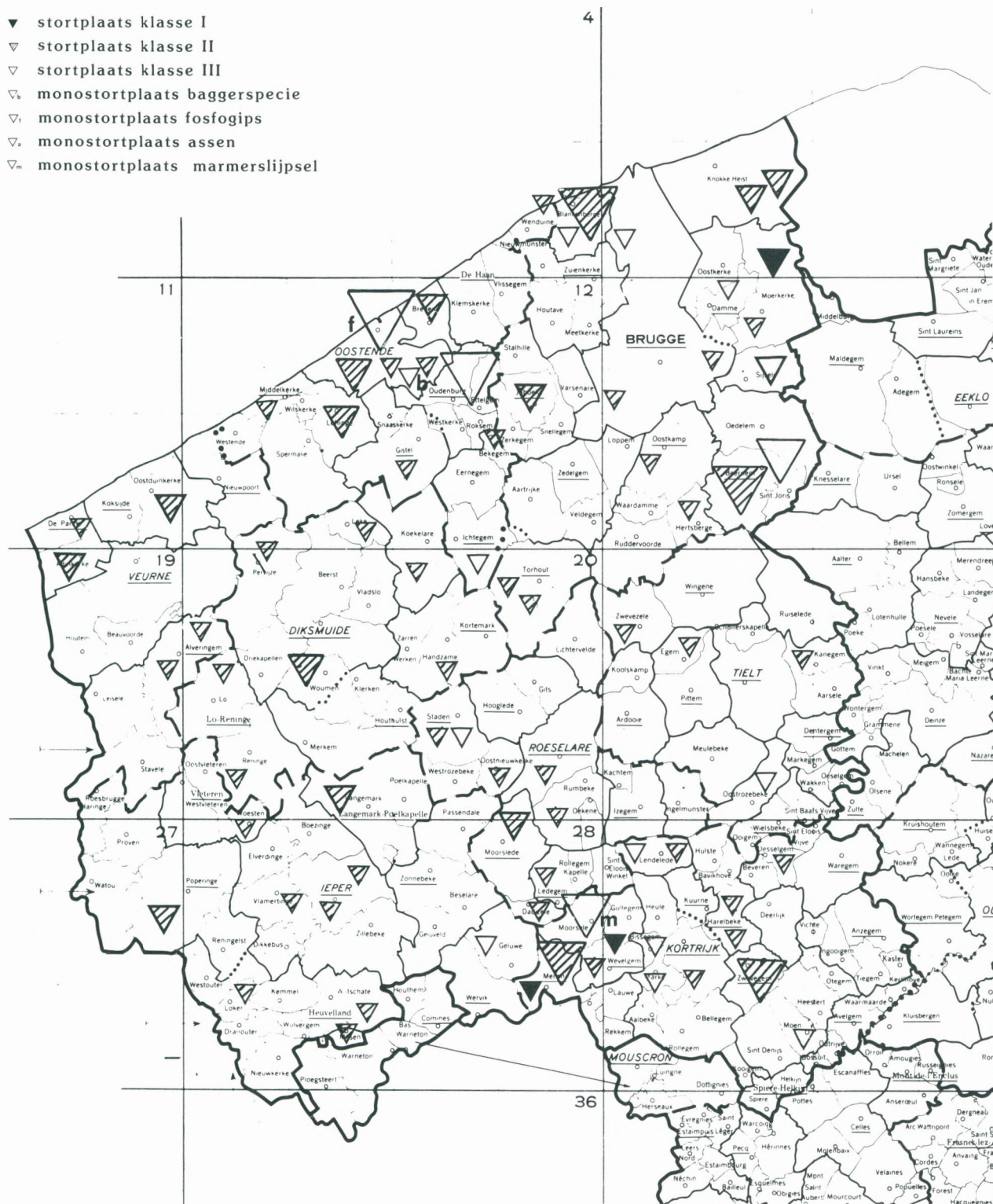
(1) Het afvalstoffenplan is ter inzage bij de GOM's en de gemeenten en is te verkrijgen bij de OVAM, Kan. De Deckerstraat 22-26 te 2800 Mechelen.

Tabel 5. Energierekuperatie bij de huisvuilverbrandingsinstallaties in West-Vlaanderen

Installatie	Produktie elektriciteit en warmte per jaar		Toepassing
	Elektriciteit	Warmte	
IVOO (1986)	14.668.000 kWh		eigen verbruik; levering aan het net (WVEM)
IVBO (1986)	21.802.000 kWh	68.838 GJ	eigen verbruik, levering aan het net afstandsverwarming St.-Janshospitaal, rustoord, industrie
Knokke-Heist (1986)		5.600 GJ	afstandsverwarming - serres
IMOG (prognose)	17.000.000 kWh		eigen verbruik; levering aan het net (WVEM)
IVRO (prognose)		25.000 GJ	afstandsverwarming, levering aan scholen, klinieken, zwembad, serres
Totaal	63.470.000 kWh	99.438 GJ	

Kaart 3. Stortplaatsen in West-Vlaanderen (toestand 1981).

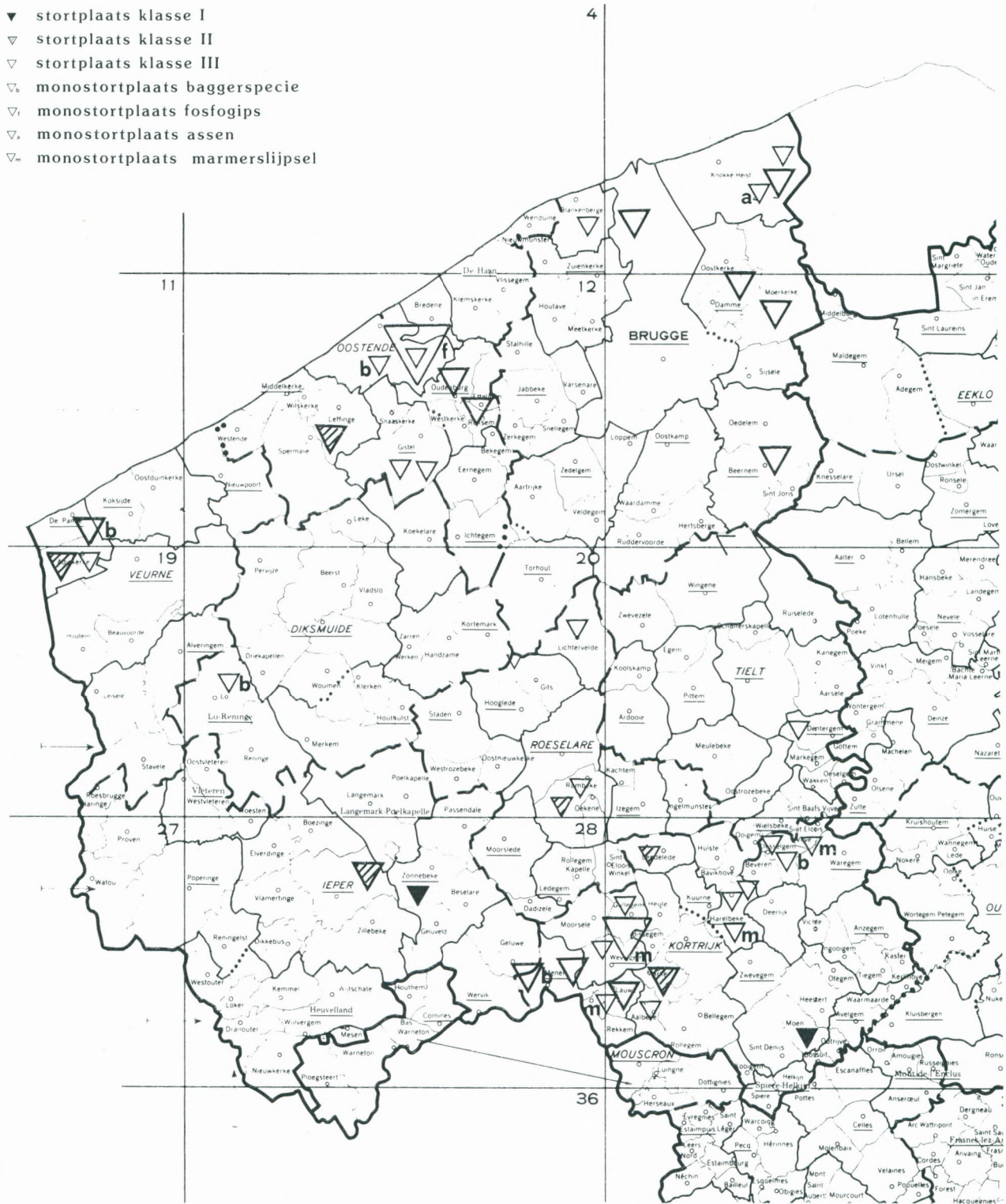
- ▼ stortplaats klasse I
- ▽ stortplaats klasse II
- ▽ stortplaats klasse III
- ▽_b monostortplaats baggerspecie
- ▽_f monostortplaats fosfogips
- ▽_a monostortplaats assen
- ▽_m monostortplaats marmerslijpsel

Bron: OVAM

Kaart 4. Stortplaatsen in West-Vlaanderen (toestand 1987).

- ▼ stortplaats klasse I
- ▽ stortplaats klasse II
- ▽ stortplaats klasse III
- ▽ monostortplaats baggerspecie
- ▽ monostortplaats fosfogips
- ▽ monostortplaats assen
- ▽ monostortplaats marmerslijpsel

Bron: OVAM

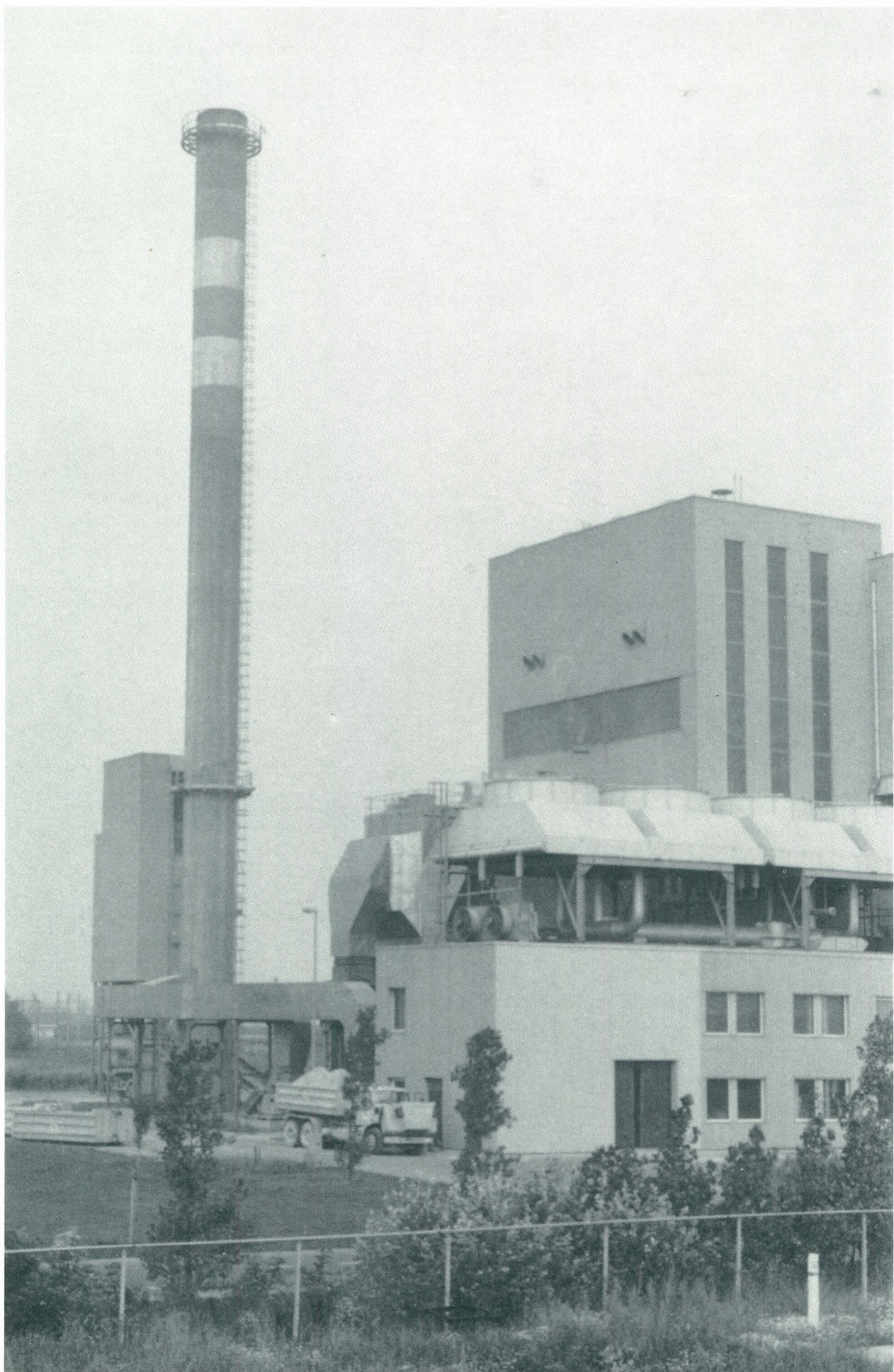

Foto Archief OVAM

De verbrandingsoven met elektriciteitsproductie te Oostende.

ging zowel op technisch als managementvlak, om de zware investeringen te doen renderen.

De selectieve inzameling van glas en papier stagneerde de laatste jaren. Uit een sorteeraanlyse van het huisvuil, uitgevoerd door de OVAM in 1985, blijkt dat het huisvuil nog voor 8% uit glas en voor 28% uit papier en karton bestaat. Het verder stimuleren en sensibiliseren van het selectief inzamelen is noodzakelijk. De lage prijzen en de kwaliteit van de ingezamelde afval vormen de voornaamste problemen.

De inspanningen op vlak van het gescheiden inzamelen van afval werden sinds 1984 vooral gericht op het inrichten van *containerparken*. Een containerpark is een inrichting waar afvalstoffen, vooral afkomstig van partikulieren, selectief worden ingezameld en gestockeerd. Een containerpark omvat containers voor glas, papier en karton, metalen, afvalolie, bouwafval en een stockageplaats voor snoei- en tuinafval. Vooral het snoeihout, grasmaaisel e.d. neemt een groot volume in (bv. 12.000 m³/jaar te Izegem).

Met het containerpark te Izegem voor ogen, werd het inrichten ervan voor 90% subsidieerbaar gesteld (Besluit van de Vlaamse Executieve dd. 17.7.84). Momenteel zijn er in gans Vlaanderen reeds 120 gemeenten of interkommunale verenigingen welke een principieel akkoord van subsidiëring verkregen hebben, waarvan 25 in West-Vlaanderen. Reeds 14 containerparken zijn in West-Vlaanderen operationeel. Deze containerparken zullen meer en meer de basis vormen voor de uitbreiding van de selectieve inzameling.

Het afvalstoffenplan voorziet eveneens, al dan niet in combinatie met de containerparken, de organisatie van de inzameling van klein chemisch afval zoals resten van verf, cosmetica, verdunner, insecticiden, batterijen.

De vervallen geneesmiddelen worden reeds sedert 1985 ingezameld in speciaal daartoe bestemde recipiënten bij alle apothekers. De verwerking gebeurt bij de IVBO.

De verwerking van de industriële afvalstoffen

Ter voorbereiding van het afvalstoffenplan werden alle gemelde en geschatte hoeveelheden industriële afval opgedeeld per verwijderingsmethode (tabel 6).

Tabel 6. De industriële afvalstoffen per verwijderingsmethode voor de planperiode 1986-90 per jaar - West-Vlaanderen

Verwijdering	Melding 10 ³ ton	Schatting door extrapolatie 10 ³ ton
Klasse I-stort	29	70
Klasse II-stort	63	181
Klasse III-stort	11	44
Verbranden	25	66
Rekuperatie	102	296
Specifieke	29	58

Bron: ontwerp-afvalstoffenplan 1986-90, OVAM

In het afvalstoffenplan zijn twee industriële stortplaatsen voorzien nl. in de kleiputten te Zonnebeke en te Moen. Deze zijn beide in uitbating en zorgen niet al-

leen voor de opvang van klasse I-afval maar ook voor een gedeelte van de klasse II-afval. Het fosfogips en het marmerslijpsel wordt op monostortplaatsen gestort. De met huishoudelijk afval gelijkgestelde en vergelijkbare afval kan gestort worden op de klasse II-stortplaatsen. Het is evenwel belangrijk dat de brandbare afval maximaal verbrand of gerecupereerd wordt, enerzijds om de resterende stortcapaciteit beter te benutten en anderzijds om de verbrandingsovens optimaal te benutten.

De recyclage neemt eveneens een belangrijke plaats in. De onderzoeksresultaten van eind de jaren 70, zijn reeds in belangrijke mate in de praktijk gezet.

Hierbij kan gedacht worden aan volgende toepassingen:

het gebruik van de filterkoeken van de gist- en spiritusfabrikatie, soya-afval en brouwerij-afval als bodemverbeteringsmiddel;

gebruik van marmerslijpsel in de landbouw;

de verwerking van schors met soya-afval voor de kompostproductie;

de verwerking van slachtafval in de veevoeding en de productie van petfoods en farmaca;

het verbranden van textielafval en houtafval in speciale ketels als effectieve secundaire brandstof;

de rekuperatie van ferro- en non-ferrometalen;

de valorizatie van verbrandingsassen in de wegenbouw.

Om de recyclage te verhogen moet het basismotief in de bedrijven zijn: scheiden aan de bron. Nog meer dan in de huishoudens zijn er reële recyclagemogelijkheden door de afvalstromen in de bedrijven gescheiden te houden. Met het dekreet op de milieuheffing dd. 22.10.87 wordt een bijkomende stimulans gegeven om het recycleren te bevorderen. Recyclage is vrijgesteld van milieuheffing, terwijl op het storten van industriële afval een heffing van 100 fr/ton ingevoerd werd vanaf 1 januari 1987.

Voor de verwerking van giftig en gevaarlijk afval werd Indaver nv opgericht, een gemengd initiatief van de OVAM, de GIMV, de chemische industrie en het SCK. Momenteel is een verwerkingsbedrijf in opbouw te Antwerpen. Een inzamel-, sorteer- en voorbehandelingscentrum in West-Vlaanderen kan hierbij goed aansluiten.

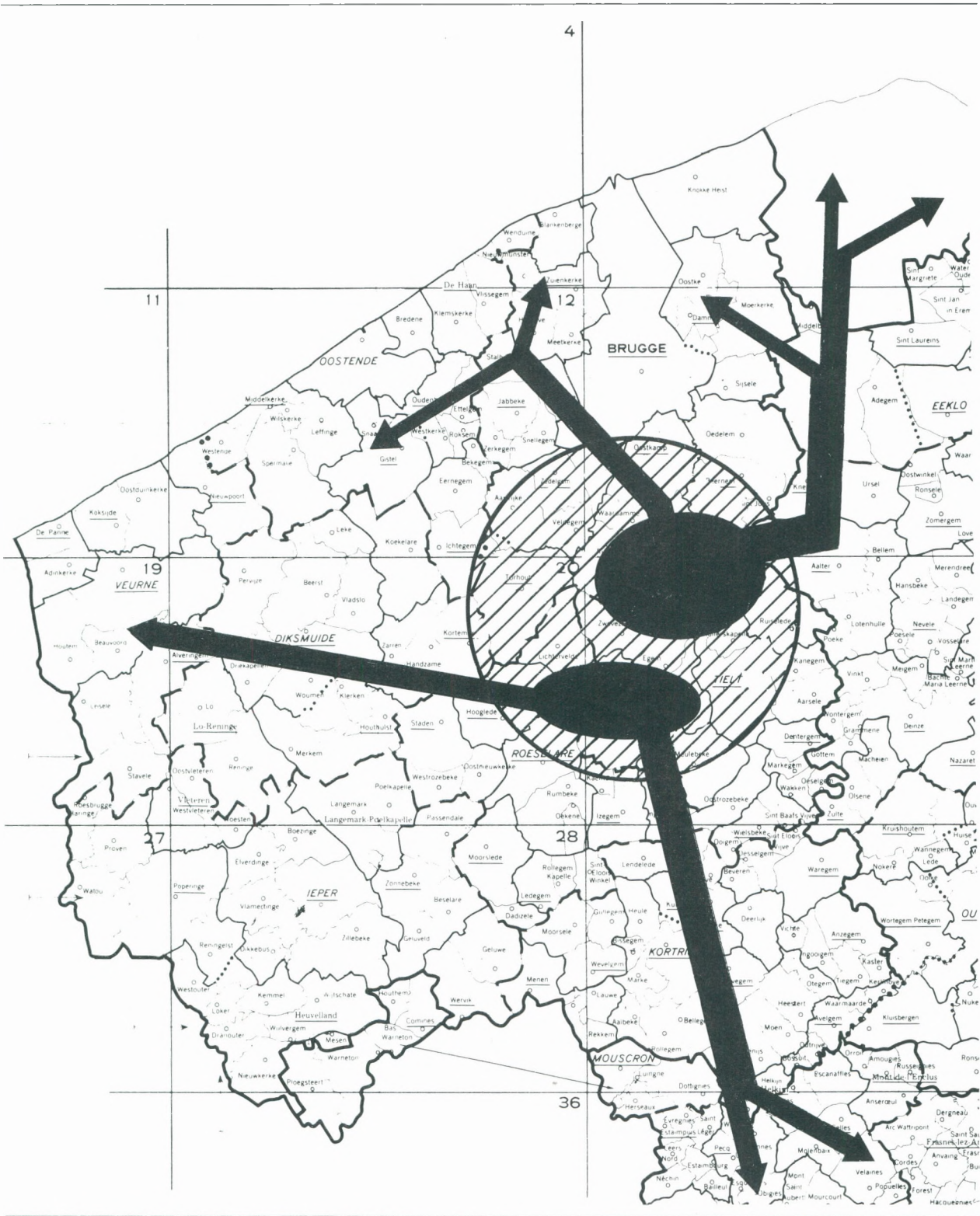
De verwerking van bijzondere afvalstoffen

De *baggerspecie* wordt ofwel opgespoten in valleigebieden of in zee gestort. De baggerspecie wordt opgedeeld in categorieën in functie van de verontreinigingsgraad. Hiermee rekening houdend wordt de globale verwijderingswijze of worden de uitbatingvoorwaarden opgelegd. Voor een oplossing op lange termijn kan het kwaliteitsprobleem enkel opgelost worden door een reductie van de lozingen.

Het probleem van het *slib van rioolwaterzuiveringsinstallaties* is eveneens een kwaliteitsprobleem. Slechts wanneer bepaalde normen i.v.m. zware metalen en organische verontreiniging niet overschreden zijn is toepassing in land- en tuinbouw aanvaardbaar.

Behalve het slib van het waterzuiveringsstation te Brugge dat verbrand wordt krijgt praktisch al het slib een groene bestemming, hetzij als bodemverbeteringsmiddel in land- of tuinbouw, in plantsoen- of bosbouw, hetzij voor de productie van zwarte grond (of

Kaart 5. Schematische weergave van het mogelijk mesttransport vanuit mestoverschotgebieden naar tekortgebieden in het kader van de mestbank.

Bron: OVAM

voor het verbeteren van afdekgrond voor stortplaatsen — bv. stortplaats te Bredene). Aan de kwaliteit van het slib en de toegepaste dosering wordt door de WZK bijzondere aandacht besteed. Voor de opvang van afval van *septische putten* werden een aantal waterzuiveringstations met restcapaciteit aangepast voor de verwerking ervan.

Het probleem van de *mestoverschotten* is zeer complex. Een belangrijk gedeelte van het mest wordt op het land gebracht zonder een directe relatie met de bemesting (bedrijfsmatige, seizoenale, regionale overschotten).

De overbemesting en het dumpen heeft zowel landbouwkundig als milieuhygiënisch negatieve gevolgen. Vooral in de gemeenten Wingene, Ruiselede, Tielt, Ardooie, Lichtervelde, Torhout en Oostkamp kan men werkelijk over een mestberg spreken (kaart 5). Precies door de combinatie van de regionale concentratie van grootschalige varkensbedrijven en een grote rundveedichtheid is een wanverhouding ontstaan tussen het aanbod en de behoefte van dierlijke mest.

Reeds in het begin van de jaren zeventig werden deze problemen onderkend en werd onder impuls van het Provinciebestuur van West-Vlaanderen en de GOM gezocht naar technologische systemen om de mest op een alternatieve manier te verwerken. Diverse systemen werden uitgetest, zelfs op praktijkschaal op punt gesteld, maar ze struikelden over de rendabiliteitsdrempel. Uit het onderzoek bleek duidelijk dat om de mestproblemen fundamenteel op te lossen, naast het vergroten van de mestopslag, een wettelijke en organisatorische regeling noodzakelijk is.

Daarom werd een dekretele regeling uitgewerkt inzake het gebruik van dierlijke mest en de verwijdering van de mestoverschotten. Het ontwerp-dekreet werd goedgekeurd door de Vlaamse Executieve in juli 1987 en is voor advies bij de Raad van State. In het ontwerp-dekreet is de oprichting van een koöperatieve mestbank voorzien voor de organisatie en coördinatie van de afvoer en de afzet van organische mestoverschotten naar gebieden met een mesttekort. Op kaart 5 wordt het mogelijk mesttransport schematisch voorgesteld. Een geïntegreerde regionale verwerkingseenheid voor organische afvalstoffen kan mogelijk in een tweede fase overwogen worden.

De *ziekenhuisafval* wordt nog steeds op de meest diverse wijzen verwijderd. Een aantal ziekenhuizen zijn uitgerust met een eigen verbrandingsoven die evenwel qua verbrandingsrendement en functionaliteit in sommige gevallen niet voldoet. Via een uitvoeringsbesluit dat de gescheiden inzameling en verwerking oplegt voor specifiek ziekenhuisafval zal getracht worden een verantwoorde verwijdering te realiseren.

Voor *bouw- en sloopafval* zijn er 24 klasse III-stortplaatsen, hoofdzakelijk in het noorden en het zuiden van de provincie (kaart 4). Op die manier worden enerzijds een aantal zandwinningsputten, ontstaan bij de aanleg van de autostrades, opgevuld en anderzijds een aantal vroegere klasse II-stortplaatsen verder aangevuld en afgewerkt. In West-Vlaanderen zijn tevens puinbreek- en sorteerinstallaties vergund. Het is een beleidsoptie het opwerken van bouw- en sloopafval in dergelijke installaties te stimuleren.

Het aantal opslagplaatsen voor *autowrakken* en

schroot kan in West-Vlaanderen geraamd worden op 250. Voor verdere verwerking worden deze autowrakken afgevoerd naar een van de Vlaamse shredderinstallaties, waarvan één te Menen gevestigd is. In het afvalstoffenplan wordt duidelijk geopteerd voor een geleidelijke beperking van het aantal en de oppervlakte van de autokerkhoven. Er moet immers gestreefd worden naar een hogere rekuperatiegraad en een betere doorstroming om aan de ecologische en ruimtelijke eisen te voldoen.

Besluit

West-Vlaanderen was vijftien à twintig jaar geleden de eerste provincie waar reeds een concreet plan uitgewerkt werd voor de afvalverwerking. Sinds de oprichting van de OVAM werden tientallen illegale stortplaatsen gesloten en werd de optimale benutting van de 7 verbrandingsovens gerealiseerd conform het afvalstoffenplan. Ook voor de industriële afvalstoffen zijn de nodige voorzieningen getroffen.

Een belangrijke nog te realiseren optie is de afvoer van al het brandbare industriële afval, hetzij naar de verbrandingsinstallaties voor huisvuil, hetzij in specifieke verbrandingsovens met energierecuperatie bij de bedrijven. Ook qua recyclage werden zowel door de overheid (energierecuperatie, containerparken) als door de privé (glas, papier en textielrecyclage, compostbedrijven) belangrijke inspanningen geleverd. In verband met de bijzondere categorieën afval, vooral de mestoverschotten, valt nog wat te realiseren. Met het mestdecreet en de mestbank zullen de fundamentele gelegd worden voor geordende mestverwijdering en bemesting in het algemeen.

Naast de organisatie van de verwijdering en de recyclage mag de ultieme doelstelling, het voorkomen en het beperken van de afvalstoffen niet vergeten worden. In de veehouderij werden reeds stappen gezet door het afremmen van de groei van de grootschalige varkens- en kippenhouderij.

Via sensibilisering bij de bedrijven, de scholen, de ganse bevolking, moet een nieuwe mentaliteit aangekweekt worden, naar een meer ecologische bewustwording. In alle geledingen van de maatschappij is deze evolutie voelbaar. Met zijn allen kunnen we eraan werken.